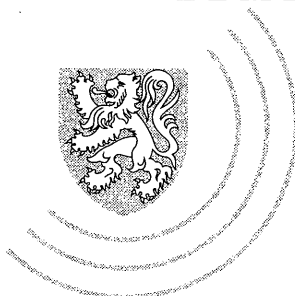

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1997**

BELEIDSBRIEF

**Vlaanderen :
herkenbaar aanwezig
Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering
Beleidsprioriteiten 1997**

BELEIDSBRIEF

**Ambtenarenzaken
Beleidsprioriteiten 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken
uitgebracht door de heer Freddy De Vilder
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

*Samenstelling van de commissie :**Voorzitter :* de heer Johan Sauwens.*Vaste leden :* mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, John Taylor, mevrouw Mieke Van Hecke ;de heren André Denys, Jaak Gabriels, Francis Vermeiren ;
de heren Gilbert Bossuyt, Freddy De Vilder, Robert Voorhamme ;

de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren Bart Vandendriessche, Johan Weyts ;

de heren Ward Beysen, Karel De Gucht, Dirk Van Mechelen ;

mevrouw Lydia Maximus, de heren Michiel Vandenbusche, Peter Vanvelthoven ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie :***15** (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 7 : Amendementen
- Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 8-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 8-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 8-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 8-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 8-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

454 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

433 (1996-1997)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

*Zie ook :***12** (1996-1997)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1996-1997)

- Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum + Bijlagen

16 (1996-1997)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen van de administratieve begroting

17 (1996-1997)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 behandeld op woensdag 6 en dinsdag 12 november 1996. In samenhang daarmee werden eveneens besproken : de beleidsbrief 'Ambtenarenzaken. Beleidsprioriteiten 1997', ingediend door de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken (Stuk 454 (1996-1997) - Nr.1) en de beleidsbrief 'Vlaanderen : herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering. Beleidsprioriteiten 1997, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid (Stuk 433 (1996-1997) - Nr.1).

A. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I. Inleidende uiteenzetting door de minister-president

1. Kanselarij en voorlichting

Voor de minister-president behoort een actief voorlichtings- en communicatiebeleid tot de bijzondere aandachtspunten van de Vlaamse regering. Hij beklemtoont dat het de uitdrukkelijke betrachting is van de regering om niet alleen de voorlichtingsinitiatieven in aantal en omvang te laten toenemen, maar ook de effectiviteit en efficiëntie ervan te verhogen en de vele losse producten en acties te coördineren en te integreren tot een coherent communicatiebeleid. De minister-president kondigt aan dat de onderscheiden departementen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap vanaf 1997 zullen overgaan tot de opmaak van een communicatieplan. Hij stelt daarbij de beleidsbrief 'Naar een globale communicatiestrategie voor de Vlaamse overheid' in het vooruitzicht en hoopt dat de indiening daarvan een grondig debat zal stimuleren over de fundamentele beleidskeuzen die bij de uitbouw van een professioneel voorlichtings- en communicatiebeleid openstaan.

De minister-president legt verder uit dat de voorlichting van de Vlaamse overheid zich niet alleen van eigen media bedient, maar ook op de meest intensieve manier gebruik moet maken van de verschillende soorten massamedia die momenteel ter beschikking staan. In dit licht dient de keuze gezien om ook in 1997 een bedrag van 140 miljoen frank voor te behouden voor de bekendmaking van beslissingen, beleid en dienstverlening van de Vlaamse regering en haar diensten via advertenties in de Vlaamse dag- en weekbladen. Begonnen als een vorm van steun aan de Vlaamse geschreven pers, is deze advertentiematige samenwerking met de Vlaamse dag- en weekbladen uitgegroeid tot een hoeksteen van het Vlaamse voorlichtingsbeleid. Einde 1997 loopt het protocol af dat de Vlaamse regering in 1993 voor de duur van vijf jaar met de betrokken sector had afgesloten. De minister-president vindt het vanzelfsprekend dat in 1997, in samenspraak met de sector, de nodige maatregelen uitgewerkt zullen moeten worden om een voortzetting en bestendiging van de communicatieinspanning van de Vlaamse regering te waarborgen.

Naast de geschreven pers zijn volgens de minister ook de audiovisuele media van het allergrootste belang bij het bereiken van een zo breed mogelijk publiek. Daarom is in de voorliggende begroting voor het eerst een afzonderlijk budget, namelijk 20 miljoen frank, voorzien specifiek voor de aankoop van zendtijd op radio en TV ten behoeve van advertenties en mededelingen van de Vlaamse overheid en de aanmaak van die mededelingen. Daarnaast wordt het algemene voorlichtingsbudget verhoogd tot 89.9 miljoen frank. Ook met deze verhoging wordt deels gemikt op een intenser gebruik van de bestaande massamedia. Het is volgens de minister-president immers gebleken dat niet alleen de dagbladen en de algemene informatieweekbladen krachtige dragers van overheidsinformatie kunnen zijn. Ook gespecialiseerde tijdschriften bereiken vaak een ruim publiek of slagen erin beperkte doelgroepen op een intensere wijze te bereiken. Zij kunnen volgens hem erg nuttige informatiedragers worden ten behoeve van de Vlaamse overheid. De verhoging van het budget zal onder meer de mogelijkheid bieden om een begin van aanwezigheid via advertenties in de gespecialiseerde tijdschriften te organiseren.

Anderzijds moet de voorgestelde verhoging van het algemene voorlichtingsbudget het mogelijk maken om voort te gaan op de ingeslagen weg naar het actief inschakelen van nieuwe media, zo gaat de minister-president verder. Einde september 1996 heeft de Vlaamse overheid haar eigen 'websi-

te' op Internet in gebruik genomen. Het is de uitdrukkelijke bedoeling om deze 'website' kwantitatief en kwalitatief verder uit te bouwen tot referentiesite en op deze wijze bij te dragen tot de bekendheid van de Vlaamse overheid en van Vlaanderen in zijn geheel.

De minister-president wijst er verder op dat het educatieve project 'Vlamingen en hun overheden' een bijzonder aandachtspunt wordt voor 1997. Het in opdracht van de Vlaamse regering in 1995 en 1996 gevoerde wetenschappelijke onderzoek van professor Billiet van het Interuniversitair Steunpunt voor Politiek Onderzoek (ISPO) heeft overduidelijk aan het licht gebracht dat bij de Vlaamse bevolking in het algemeen en de Vlaamse jongeren in het bijzonder een levensgroot gebrek aan kennis en inzicht bestaat in de structuren van het federale België en de plaats van de Vlaamse overheid daarin. Volgens de minister-president heeft ook de opening van het Vlaams Parlementsgebouw een positieve bijdrage geleverd daartoe. De uitdaging blijft evenwel groot. Om een begin van antwoord te formuleren werd de Vlaamse Onderwijsraad, als orgaan bij uitstek waar de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers en de Vlaamse overheid elkaar treffen, bereid gevonden om een educatief project te beginnen. Dat project heeft tot doel om leerlingen en leerkrachten correcte kennis bij te brengen over het geheel van de beleidsstructuren waar zij als Vlaming in leven en de plaats die de Vlaamse overheid daarin inneemt, over de bevoegdheden van die beleidsniveaus, waaronder het Vlaamse, en over hun onderlinge relaties. Met het oog daarop zullen educatieve producten, zoals lesmateriaal en handleidingen voor leraars, uitgewerkt en gerealiseerd dienen te worden. Het is de bedoeling van de regering om met middelen uit het algemene voorlichtingsbudget de realisatie van deze producten mogelijk te maken.

De overheidsvoorlichting is volgens de minister-president uitgegroeid tot een essentieel communicatiekanaal tussen de Vlaamse overheid en de bevolking, en dient dan ook op een zo weloverwogen mogelijke wijze uitgebouwd te worden, zonder misbruik voor persoonlijke doeleinden van mandatarissen. De Vlaamse regering steunt daarom ten volle de intentie van het Vlaams Parlement om te komen tot een eigen decretaal initiatief dat politiek misbruik van voorlichtingsinitiatieven en -middelen onmogelijk maakt of bestraft. Het bezwaar dat de Vlaamse regering geuit heeft tegen de werking van de federale Controlecommissie op de verkiezingsuitgaven slaat op de bemoeienissen van een federale instantie met het Vlaamse voorlichtings-

beleid, dat volgens de minister-president ten volle tot de bevoegdheid van de deelstaat Vlaanderen behoort, en niet op het principe dat controle nodig is om misbruik van de overheidsvoorlichting te bestrijden. Nu de budgetten die aan de voorlichting besteed worden jaar na jaar toenemen, is deze controle en dus ook een decretaal initiatief dat die controle mogelijk maakt, volgens de minister-president meer dan ooit op zijn plaats.

Vervolgens bespreekt de minister-president de problematiek van de Vlaamse rand rond Brussel, waar ook in het regeerakkoord reeds uitvoerig op werd ingegaan. Dit akkoord laat er volgens de minister-president geen twijfel over bestaan dat de Vlaamse regering een grote prioriteit maakt van het ondersteunen van het Vlaamse karakter van dit gebied. Het informatie- en onthaalbeleid is daar een belangrijk aspect van en wordt in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant uitgewerkt. De minister-president herinnert er in dit verband aan dat de Vlaamse regering op 26 juni 1996 het 'actieplan van de Vlaamse rand rond Brussel' heeft goedgekeurd. Dit actieplan bevat een belangrijk luik over media, beeldvorming en onthaalbeleid. Voor het informatie- en onthaalbeleid in de Vlaamse rand wordt een krediet van 20 miljoen frank voorzien. De hoeksteen van het mediabeleid is de 'Randkrant'. Deze informatieve uitgave wil het Nederlandstalige karakter van de regio ondersteunen, en wil ertoe bijdragen dat de Vlamingen elkaar meer ontmoeten en er zich thuisvoelen. Daarnaast beoogt de Randkrant ook de integratie van de anderstaligen te bevorderen door hen gerichte informatie aan te bieden. De Randkrant zal verspreid worden in 18 Vlaamse gemeenten en wordt uitgegeven door de vzw InfoVlar, met steun van de Vlaamse regering en de provincie Vlaams-Brabant. Daarnaast zal volgend jaar ook een 'Welkom-in-Vlaanderen'-gids worden gemaakt, bestemd voor buitenlanders die zich voor het eerst vestigen in Vlaams-Brabant. Deze centrale onthaalgids zal in meerdere talen worden uitgegeven en zal zowel praktische informatie bevatten als informatie over Vlaanderen en Vlaams-Brabant, de federale indeling van ons land, de Nederlandse taal en cultuur, enzovoort. De buitenlanders die hier reeds gevestigd zijn zullen bereikt worden via advertenties in gespecialiseerde media zoals 'The Bulletin'. Tenslotte zal het genoemde krediet ook gebruikt worden voor een actief informatiebeleid voor de bevolking. Meerbepaald zal daarbij een beroep worden gedaan op de regionale TV-zenders.

2 Staatshervorming

De minister-president vestigt er de aandacht op dat het Vlaamse regeerakkoord de noodzaak beklemtoont van een grondige doorlichting, verfijning en verdieping van ons huidige institutionele kader, met het oog op de voorbereiding van een dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap. Het daartoe op de begroting van 1997 voorziene krediet dient voor nadere studie en onderzoek van de huidige staatshervorming en van mogelijke aanpassingen aan het institutionele kader, de bevoegdheden en de financiering. Zoals de minister-president reeds stelde in de septemberverklaring zal 1997 een belangrijk jaar zijn in de voorbereiding en afronding van de standpunten van het Vlaams Parlement over de verdere evolutie van de staatshervorming, op basis van de discussienota van de Vlaamse regering voor een verdere staatshervorming (Stuk 253 (1995-1996) - Nr.1). De nodige externe ondersteuning is hierbij onontbeerlijk, aldus nog de minister-president. Het optrekken van het krediet van 3 miljoen frank naar 10 miljoen maakt het mogelijk om op korte termijn en multidisciplinair het nodige onderzoek te laten uitvoeren over die aspecten die verdere uitwerking en verdieping vragen. Dit zal vooral het geval zijn voor de sector van het gezondheidsbeleid, voor de fiscaliteit en voor de problematiek van de toepasbaarheid van de voorgestelde hervormingen in het Brusselse hoofdstedelijke gebied.

II. Bespreking

1. Kanselarij en voorlichting

Verschillende leden benadrukken het belang van een goede voorlichting over Vlaanderen ten aanzien van buitenlanders en buitenlandse journalisten. Mevrouw Brigitte Grouwels drukt de hoop uit dat er naast de door de regering aangekondigde vertaalde nieuwsberichten voor de internationale pers ook andere initiatieven zullen genomen worden, zoals het voeren van een actief onthaalbeleid voor buitenlanders en het organiseren van bezoeken aan Vlaamse instellingen. Met name de ambtenaren van in Brussel gevestigde internationale instellingen vormen een belangrijke doelgroep voor het Vlaamse voorlichtingsbeleid. De heer Herman Suykerbuyk sluit zich hierbij aan en benadrukt dat de grote aanwezigheid van buitenlandse ambtenaren en journalisten een belangrijke troef kan zijn voor Vlaanderen. Nog in dit verband informeert de heer Etienne Van Vaerenbergh naar de stand van zaken betreffende de vzw Persspiegel.

De minister-president deelt ten volle de bekommernis van de genoemde leden en wijst op de inspanningen die de regering in dit verband doet. Onder meer met het oog op een betere voorlichting van de buitenlandse pers werd het voorziene budget voor voorlichting met ongeveer 9 miljoen verhoogd. Ook de samenwerking met Belga, waarvoor jaarlijks 19 miljoen frank is voorzien, heeft voornamelijk een betere informatie-doorstroming naar buitenlandse journalisten tot doel. Daarenboven staan er een reeks persoonlijke contacten op stapel van de minister-president met buitenlandse journalisten, min of meer gegroepeerd per taalgroep. En tenslotte wordt er ook een informatiepakket voorbereid voor buitenlandse ambtenaren. Uit dit alles blijkt duidelijk, zo besluit de minister-president, dat de voorlichting van de buitenlanders en de internationale pers een speerpunt wordt van het Vlaamse voorlichtingsbeleid.

In antwoord op de vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh over de v.z.w. Persspiegel herinnert de heer Francis Decoster, informatie-ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap, eraan dat dit initiatief, zoals oorspronkelijk opgevat, geen doorgang kon vinden. De vele ontgoochelende reacties op die beslissing sterken hem evenwel in de overtuiging dat een initiatief in die zin noodzakelijk blijft. Inmiddels zijn er hieromtrent al besprekingen begonnen met een aantal partners. Daarbij stelt de Vlaamse regering drie uitgangspunten voorop : (1) het initiatief moet in samenspraak gebeuren met de Vlaamse perssector, met name de journalisten en de uitgevers. Dit is noodzakelijk om problemen inzake auteursrechten te voorkomen. (2) De selectie van de artikels moet zo professioneel mogelijk gebeuren en mag geen blijk geven van vooringenomenheid. (3) Het initiatief moet begeleid worden door de perssector zelf. De heer Francis Decoster hoopt dat de besprekingen rond zullen zijn tegen einde 1996. De kans is volgens hem groot dat het niet de Vlaamse regering zal zijn die als uitgever zal optreden, maar wel een externe instantie, die in een eerste fase wel zal worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

De heer Etienne Van Vaerenbergh vraagt of de Randkrant ook ter beschikking zal worden gesteld van universiteitsstudenten. De minister-president antwoordt dat de verspreiding daarvan in principe beperkt blijft tot 18 gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel, maar dat er kan worden overwogen om het blad ook ter beschikking te stellen van specifieke doelgroepen.

Op vraag van mevrouw Brigitte Grouwels verduidelijkt de minister-president dat het geenszins de

bedoeling is om, naar analogie met de federale voorlichtingsdienst INBEL, een soort van INVLA op te richten. Hij is er veeleer voorstander van om binnen de administratie geleidelijk aan verschillende modules uit bouwen die op een multi-mediale wijze gestalte zullen geven aan het voorlichtingsbeleid.

Tenslotte vraagt de heer Herman Suykerbuyk welke uitgaven er precies vervat zitten in het luik 'kanselarij' van de begroting kanselarij en voorlichting. De minister-president legt uit dat enkel de basisallocatie 12.11 (allerhande uitgaven in verband met voorlichting, documentatie, bibliotheek en manifestaties) voor een stuk betrekking heeft op de kanselarij. De meeste uitgaven voor de kanselarij zitten vervat in het horizontale programma 99.10 (Interdepartementele bestaansmiddelen).

2. Staatshervorming

Mevrouw Brigitte Grouwels drukt de hoop uit dat de studies die door de minister-president in het vooruitzicht worden gesteld min of meer gelijke tred zullen houden met de besprekingen van de discussienota voor een verdere staatshervorming in de commissie. Verder vraagt ze welke planning hiervoor wordt voorzien en in hoeverre bijzondere aandacht zal besteed worden aan de specifieke situatie van Brussel. De minister-president stelt in zijn antwoord dat de onderzoeksopdrachten vooral zullen gericht worden op drie specifieke deelaspecten, namelijk het gezondheidsbeleid, de fiscaliteit en de toepassing van de hervormingsvoorstellen in de complexe Brusselse situatie. In overleg met de voorzitter van de commissie zal ernaar worden gestreefd om de onderzoeksopdrachten zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de commissiewerkzaamheden.

III. Stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheden van minister-president Luc Van den Brande - kanselarij en voorlichting, en staatshervorming) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

B. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BOSSCHE, MINISTER VICE-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS EN AMBTENARENZAKEN

1. Inleidende uiteenzetting door de minister

Het beleid met betrekking tot ambtenarenzaken, zo stelt de minister, is hoofdzakelijk gericht op het verbeteren van de werking van de administratie. In het verleden werd door de minister reeds beklemtoond dat de verantwoordelijkheidszin en de inzet van de ambtenaren hiervoor uitermate belangrijk zijn. Het personeelsbeleid in zijn meest omvattende betekenis is bijgevolg een van de pijlers van het veranderingsproces en heeft als doel een moderne, kwaliteitsvolle, efficiënte en effectieve overheidsadministratie uit te bouwen, gestoeld op een strategisch en prestatiegericht managementsmodel.

De minister somt vervolgens de prioritaire beleidsdoelstellingen op die hij nastreeft : (1) de effectiviteit van de Vlaamse overheid doen toenemen, rekening houdend met de haar ter beschikking gestelde middelen, (2) de kwaliteit van het Vlaamse bestuur op alle niveaus verbeteren en (3) het democratische gehalte van het Vlaamse bestuur versterken in functie van het algemeen belang. Met de formulering van de krachtlijnen van het statuut in juni 1992 werden de basisprincipes vooropgesteld die de Vlaamse administratie dienden om te vormen van een bureaucratische tot een op een managerieel model geschoeide organisatie. De principes die toen werden gehanteerd vormen tot op vandaag de basis voor de voortdurende evaluatie van dit statuut. Die principes zijn : de responsabilisering, de juiste persoon op de juiste plaats, een betere salariëring en loon naar werken, de afplatting van de hiërarchie, de deregulering, de nieuwe personeelsbeheersinstrumenten, de vorming als recht en plicht en een nieuw evaluatiesysteem.

Veel van deze basisprincipes werden volgens de minister reeds omgezet in realiteit. Hij denkt daarbij aan de reorganisatie van de schoonmaakfunctie, de algemene reorganisatie van het ministerie, de invoering van een nieuw statuut, de uitwerking van een prestatie management en het PLOEG-concept, begeleidende vorming voor de verschillende fasen van dit PLOEG-concept, invoering van zelfstudiepakketten, een aanzet tot het 'just in time'-leren en tot de selectie op basis van functiebeschrijvingen. Het zal er vooral op aankomen deze initiatieven verder te zetten, op te volgen en verder uit te bouwen, aldus de minister.

In dit verband kondigt de minister aan dat in 1997 bijzondere aandacht zal worden besteed aan het human resources management, meer specifiek op drie vlakken: (1) een geïntegreerde personeelsplanning, (2) een vernieuwd loopbaan- en verloningsbeleid en (3) de uitbouw van een effectief beleid van mobiliteit en arbeidsbemiddeling in de Vlaamse administratie. In de begroting is hiervoor 23 miljoen vrijgemaakt.

De minister gaat vervolgens wat dieper in op deze drie prioriteiten. De eerste prioriteit, *een geïntegreerde personeelsplanning*, betreft de objectieve vaststelling van de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbehoeften. De huidige personeelsformaties, die historisch gegroeid zijn, voldoen niet meer en bovendien is er geen algemeen aanvaarde methodiek voor het aanpassen ervan aan de snel wijzigende organisatie. Slechts door het professionele gebruik van objectieve en ruim aanvaarde methodologieën zal het mogelijk zijn gefundeerde beslissingen te nemen over de personeelsbehoeften en de evolutie ervan. De geïntegreerde personeelsplanning is met andere woorden een instrument om na te gaan in welke mate het inzetten van personeel doelmatig is. Het is de bedoeling om bij het vaststellen van de personeelsformatie zo veel mogelijk rekening te houden met de te verwachten uitdagingen op langere termijn. In een eerste fase zal in 1997 gestart worden op die plaatsen waar de procesplannen, zoals bepaald in HOOP 3, met succes werden afgewerkt.

De tweede prioriteit is het ontwikkelen van *een vernieuwd loopbaan- en verloningsbeleid*. De verdere realisatie van het charterprincipe 'loon naar werken' vereist enerzijds een fundamentele invraagstelling van het huidige verlonings- en beloningsbeleid. Hier stelt zich met name de vraag waarvoor de medewerkers nu precies beloond en betaald worden en waarvoor ze zouden moeten beloond en betaald worden. Anderzijds impliceert dit principe een zeer omzichtige en geleidelijke invoering van een nieuw verloningssysteem in de praktijk. Om tot een optimale afstemming te komen van de individuele doelstellingen met de organisatiedoelstellingen dient ook het loopbaanbeleid fundamenteel herdacht. Daarbij dient een antwoord gezocht op de vraag wat de mensen op verschillende momenten in hun loopbaan motiveert en hoe de organisatie kan blijven zorgen dat iedereen tijdens de volledige loopbaan gemotiveerd aan de slag kan blijven. Ook hier is een omzichtige en geleidelijke aanpak bij de invoering aangewezen. De minister herinnert eraan dat het Vlaams Personeelsstatuut reeds belangrijke elementen bevat waarop verder kan gebouwd wor-

den. De functionele loopbaan en de eerste koppeling van verloning en prestatie zijn de meest in het oog springende daarvan.

Het impliciete of expliciete verlonings- en loopbaanbeleid, zo stelt de minister nog, schept voor de ambtenaren de context waarin zij, in een psychologische ruilverhouding met de organisatie, al dan niet de motieven vinden om bij te dragen tot de doelstellingen van de organisatie. De verlonings- en loopbaansystemen moeten dus zeer zorgvuldig worden ontworpen en continu op hun effectiviteit worden getoetst. Zij zijn een essentieel middel om de effectiviteit van de organisatie te verhogen en de kwaliteit van de totale dienstverlening te verbeteren. Een loopbaan- en verloningsbeleid dat aansluit bij de strategie van de organisatie verlicht aanzienlijk de taak van het management. Dit beschikt dan immers over de geschikte middelen om het personeel te motiveren, in plaats van te moeten opboksen tegen regelingen die haaks staan op de strategie.

De minister somt vervolgens de voor 1997 voorziene acties op : (1) de voortzetting van een zorgvuldig proces van interne reflectie over de vertaling van het Charter en de in 1996 gestarte strategie naar loopbaan- en verloningsbeleid, (2) de voortzetting van de in 1996 begonnen studie van nieuwe systemen van verloning- en loopbaanbeleid in andere organisaties in binnen- en buitenland en (3) het leggen van de conceptuele basis met betrekking tot de procesbegeleiding. Om het loopbaanbeleid ook effectief en efficiënt te laten renderen, zullen volgens de minister bijkomende uitgaven noodzakelijk zijn voor de invulling van de sleutelfuncties. Om de bevorderingen te objectiveren zal een beroep worden gedaan op externe ondersteuning. De kost daarvan kan tot 9 miljoen per jaar beperkt blijven, dankzij een zuinige procedure en het overwegende gebruik van interne assessoren.

Het derde aandachtspunt voor 1997 is de uitbouw van *een effectief mobiliteitsbeleid en een effectieve arbeidsbemiddeling* in de Vlaamse overheid. Het meest zichtbare resultaat van effectieve personeelsmobiliteit is dat het aanwezige personeelspotentieel in de organisatie oordeelkundig en rationeel gebruikt wordt. De arbeidsproductiviteit verbetert doordat de juiste persoon op de juiste plaats wordt tewerkgesteld, dit wil zeggen de plaats waar hij of zij het best kan renderen. Ook het overtallige personeel wordt zo functioneel mogelijk aangewend. Het personeel dat uitgekeken is op een bepaalde functie of arbeidsomgeving, en als het ware 'opgebrand' is of op routine drijft, krijgt de kans om nieuwe uitdagingen aan te pakken en op

die manier gemotiveerd te blijven bijdragen tot de organisatiedoelstellingen. Door een soepel mobiliteitsbeheer zal de organisatie als geheel bovendien beter in staat zijn om snel in te spelen op de voortdurend en steeds wijzigende behoeften van de externe omgeving en op concrete beleidsopties. Bij nieuwe beleidsuitdagingen kan ten minste een gedeelte van het benodigde personeel snel intern aangetrokken worden. De flexibiliteit en de polyvalentie van het ambtenarenkorps worden erdoor verhoogd.

Volgens de minister houdt een organisatie waarin het personeel vlot intern van functie kan wisselen zijn menselijk kapitaal voortdurend geactiveerd. Een dergelijke organisatie is permanent alert voor nieuwe uitdagingen. Bovendien zal de culturele integratie binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap bevorderd worden door een regelmatige uitwisseling van personeel tussen de verschillende geledingen. In een verdere fase kan dit ook doorgetrokken worden naar de Vlaamse Openbare Instellingen. Daarnaast zal de integratie van beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering op een indirecte wijze bevorderd worden, doordat de 'hokjesmentaliteit', die voortvloeit uit wederzijdse onbekendheid en uit cultuurverschillen, door de regelmatige uitwisseling van personeel bestreden wordt.

Wat de minister betreft dient de interne mobiliteit binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap tegen einde 1997 een vanzelfsprekende zaak te zijn. Tegen dan moet er een interne structuur operationeel zijn en zullen er spelregels vastgelegd worden. De budgettaire impact van de eventuele selectieadviezen door externen wordt voor 1997 op 9 miljoen frank geschat.

Ook de vorming van de ambtenaren blijft volgens de minister een belangrijk aandachtspunt, dat uiteraard in samenhang moet gezien worden met het geheel van het 'human resources management'. Een aantal beleidskeuzes zullen in 1997 worden bijgestuurd. Om te beginnen wordt binnen het vormingsbudget het accent verschoven naar 'opleidingen op maat'. Hier kan de vergelijking gemaakt worden met het beleidsdomein onderwijs waar de nascholing steeds meer wordt afgestemd op specifieke vragen. In dezelfde zin komen ook de opleidingen in de administratie tot stand door een nauwe samenwerking tussen de trainer, het afdelingshoofd en de vormingscoördinator. Evaluaties wijzen uit dat deze vorm van opleidingen, ondanks de hogere kost, zeer effectief is. Daarom wil de minister deze initiatieven ook in 1997 stimuleren.

Verder stipt de minister aan dat de werking van de horizontale functie vorming zich rond vier beleidsdomeinen concentreert, namelijk het ontwikkelingsbeleid, het prestatie management, het loopbaanbeleid en de managementontwikkeling. De minister overloopt vervolgens kort deze vier prioriteiten.

Het *ontwikkelingsbeleid* krijgt gestalte in het algemene standaardaanbod van de Afdeling Vorming, dat wordt aangekondigd in de vormingsbrochure. Dit aanbod staat open voor elke ambtenaar van de hele Vlaamse administratie en is gegroepeerd rond een drietal thema's: informatica, communicatie en thematische opleidingen. Hierbij wordt gestreefd naar een verhoging van de algemene competenties van de Vlaamse ambtenaar met het oog op het effectief en efficiënt vervullen van zijn taak, zowel op het vlak van omgaan met middelen (informatica en thematische opleidingen) als op het vlak van het omgaan met mensen (communicatie-opleidingen). In 1997 zal er bovendien meer nadruk worden gelegd op de ontwikkeling van nieuwe opleidingsvormen, zoals bijvoorbeeld multimediale technieken, zelfstudiepakketten, 'just-in-time'-leren, enzovoort. De bedoeling hierbij is dat de ambtenaren meer en meer zelf hun verantwoordelijkheid leren opnemen om zich verder te ontwikkelen, rond alle mogelijke thema's, en met verschillende methodieken. De ontwikkelingsgerichte doelstellingen vormen daarbij een krachtige impuls, aldus nog de minister. De horizontale functie vorming dient daartoe een passend aanbod samen te stellen.

De minister wijst erop dat de belangrijkste inspanningen op het vlak van het *prestatie management* in 1996 geleverd werden via de opleidingsreeks in het kader van PLOEG. Toch zullen de verplichte sessies blijven aangeboden worden aan evaluatoren die aangeduid worden als gevolg van reorganisaties, nieuwe indiensttredingen en promoties. Uitgaande van de principes van het PLOEG-evaluatiesysteem zal het element 'leidinggeven' in 1997 verder uitgediept worden met het oog op het verhogen van de leidinggevende capaciteiten. Deze opleidingen zullen openstaan voor alle leidinggevers op alle niveaus.

De doelstelling van de opleidingen in het kader van het *loopbaanbeleid* bestaat volgens de minister uit het aanbieden van een begeleiding bij de start, namelijk bij de stage, en bij wijziging van een loopbaan als gevolg van examens of mobiliteit. Daarbij wordt gestreefd naar een combinatie van de behoeften op persoonlijk vlak met de behoeften van de organisatie.

Tevens wordt dit uitgebreid met initiatieven in het kader van het emancipatiebeleid. In 1997 gaat er daarnaast bijzondere aandacht naar de loopbaan van de A1-ambtenaren. Gezien de strategische waarde van deze doelgroep op langere termijn wordt via het stageprogramma gestreefd naar een volwaardige ontwikkeling van alle capaciteiten van dit middenkader. Het programma bestaat uit een oriënterende opleiding en uit ontwikkelingsacties naar aanleiding van de potentieelinschattingen

Het vierde aandachtspunt, de *managementsontwikkeling*, omvat onder meer de ontwikkeling van de managementcapaciteiten van A4-A3- en A2-ambtenaren. De opleidingen die in 1996 in dit kader werden aangeboden zullen worden verdergezet, maar worden in 1997 uitgebreid met bijkomende initiatieven. De opleidingen zullen, zowel qua thema als qua methodiek, gebaseerd zijn op de resultaten van de evaluatierondes in deze doelgroep. De nadruk zal hierbij liggen op de ontwikkeling van individuele opleidingsmogelijkheden.

Vervolgens geeft de minister een toelichting bij een derde luik van de begroting ambtenarenzaken, namelijk de kredieten voor het personeelsbeleid. Die kredieten stijgen tegenover 1996 ingevolge de overname van het RMT-personeel, de indexering van de lonen en de overheveling van de kredieten voor de betaling van de wedden van het Loodswezen. Deze kredieten werden tot en met begrotingsjaar 1996 aangerekend op het activiteitenprogramma van het Loodswezen. Teneinde het personeelsbeleid op een efficiënte manier uit te voeren worden kredieten inzake personeelsbeleid maximaal gealloceerd op het bestaansmiddelenprogramma.

De minister wijst erop dat ook het krediet voor logistiek wordt verhoogd omwille van herschikkingen binnen de begroting. Het voertuigenpark van het departement Leefmilieu en Infrastructuur wordt nu centraal beheerd binnen het bestaansmiddelenprogramma. De verschuiving van kredieten die hiermee gepaard gaat bedraagt 60 miljoen. In 1997 zal het nieuwe Graaf de Ferraris-gebouw in gebruik worden genomen. De kosten voor de ingebruikname en de installatiewerken, onder andere van een plaatsbesparend rollend klassement, kunnen grotendeels binnen de huidige kredieten worden opgevangen. Dit is volgens de minister vooral te danken aan een realistische behoeftenschatting bij de opmaak van de aankoopplannen voor de volgende jaren. In totaal is er een eenmalige verhoging van de kredieten met een kleine 20 miljoen in de begroting ingeschreven.

Wat de DAB Schoonmaak betreft deelt de minister mee dat het benodigde krediet structureel daalt als gevolg van de resultaatsverbintenis van de externe manager. Doordat er nu op een zeer efficiënte manier wordt gewerkt, kan bespaard worden op de personeelskosten. Op 31 juli 1996 bedroeg de besparing reeds 17,79 procent, wat de beoogde 10 procent overtreft. Uit de prognose voor 1997 blijkt dat de maandelijkse beheersbare loonlast tegen einde 1997 gedaald zal zijn tot 9,3 miljoen, wat een besparing vertegenwoordigt van 30 procent op de initiële maandelijkse loonlast in augustus 1995. Deze besparing op de personeelskosten wordt evenwel gedeeltelijk geneutraliseerd door een forse toename van de werkingskosten. Bovendien zorgen bijkomende onderhoudscontracten, die initieel niet voorzien waren enerzijds, en anderzijds periodieke werken, zoals het onderhoud van ramen en ruiten, voor een budgettaire meerkost. In 1997 werd het krediet aldus terug opgetrokken tot het normale peil, nadat in 1996 het saldo van de vorige jaren in mindering werd gebracht.

Een laatste luik van de begroting ambtenarenzaken betreft de informatica. In dit verband oppert de minister dat de wereld van de informatica zich zo snel ontwikkelt dat de administratie dit niet allemaal kan bijhouden, alle inspanningen van de ambtenaren ten spijt.

De Vlaamse regering heeft daarom principieel beslist om over te gaan tot 'outsourcing', tenzij er in de eerste fase van dit proces reële en belangrijke tegenindicaties zouden worden vastgesteld. De randvoorwaarden die hierbij worden gesteld zijn dat : (1) de functie 'sturing en controle' intern wordt georganiseerd, (2) de beslissing tot 'outsourcing' omkeerbaar moet zijn, (3) de kosten beheersbaar moeten zijn, (4) de duur van de overeenkomst wordt vastgesteld op vijf jaar, (5) het om een resultaatsverbintenis moet gaan en (6) de Vlaamse Gemeenschap eigenaar moet zijn van alle ontwikkelingen. Om dit te realiseren wordt een externe consultant, gespecialiseerd in het begeleiden van dergelijke processen, ingeschakeld, namelijk Coopers & Lybrand. De minister vindt het wel aangewezen om daarbij bijzondere aandacht te besteden aan het informeren van en het communiceren met het personeel. Het is immers essentieel in dit proces dat de personeelsleden actief en positief meewerken. Ook de personeelsproblematiek geniet bijgevolg prioriteit in dit onderhandelingsdossier. Het spreekt volgens de minister voor zich dat hiervoor aanvaardbare oplossingen gevonden moeten worden. Verder stipt hij aan dat in 1996 op de kredieten voor informatica 200 miljoen frank werd ingeleverd als bijdrage tot de begrotingsinspanningen.

In 1997 worden de kredieten terug op het vroegere peil gebracht.

Tenslotte legt de minister uit dat de Vlaamse Landmaatschappij in 1995-1996 een éénmalige inspanning heeft gedaan voor de operationalisering van het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen. Om deze inspanning structureel te kunnen verder zetten wordt in 1997 de werkingsdotatie verhoogd met 10 miljoen. Ondertussen werd het 'streetnetbestand' van TeleAtlas aangekocht als basisskeletbestand en wordt een 'topografische kaart' op cd-rom ter beschikking gesteld van alle openbare besturen in Vlaanderen.

II. Bespreking

1. De herstructurering en de evaluatie

De voorbije evaluatie van de ambtenaren vormt het voorwerp van verschillende opmerkingen. Mevrouw Mieke Van Hecke leidt uit de beleidsbrief af dat er een evaluatie van de evaluatie is gebeurd, waaruit is gebleken dat de evaluatie over het algemeen als positief wordt ervaren, maar dat een aantal bijstellingen zich desalniettemin opdringen. Over welke bijstellingen gaat het precies? De spreker wijst in dit verband ook op de problematiek van de Raden van Beroep. Hier stelt zich enerzijds het probleem dat de leden ervan tegelijkertijd rechter en partij zijn en anderzijds dat de adviezen ervan niet altijd worden opgevolgd. Volgens de heer Johan Sauwens bestaat de indruk dat de omslachtige evaluatieprocedure remmend werkt op de flexibiliteit en de klantvriendelijkheid van de administratie en op de bereidheid om verantwoordelijkheid op te nemen. Volgens hem dringt een zekere bijsturing van het evaluatieproces zich op, met name een vertraging van het ritme ervan. Hierbij aansluitend oppert de heer John Taylor dat het nefast is wanneer de ambtenaren voortdurend in onzekerheid leven over hun toekomst en niet weten waar ze aan toe zijn. Die instabiliteit is voor een stuk inherent aan het feit dat de administratie hoe dan ook nauw verweven is met het politieke gebeuren. Onder meer daarom is het niet slecht dat de Raden van Beroep bijkomende garanties bieden tegen politieke willekeur.

Volgens de minister kan de evaluatie-operatie over het algemeen geslaagd genoemd worden, wat niet wegneemt dat er een aantal knelpunten blijven bestaan. Zo is gebleken dat in 25% van de gevallen de hiërarchisch overste de schriftelijk verwoorde negatieve kritiek niet ter sprake brengt in het eva-

luatiegesprek. De positieve kant van die evaluatiegesprekken was echter onmiskenbaar dat er voor de tweede maal, na de functioneringsgesprekken, een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de ambtenaar en zijn overste. Dat de evaluatie aan de top strenger is geweest dan die aan de basis vindt de minister niet abnormaal, gelet op het feit dat de eerste evaluatie van de topambtenaren in de praktijk als een vorm van assessment functioneerde. De minister erkent dat de bottom-up evaluatie in een aantal opzichten problematisch is gebleken. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat sommige hiërarchisch oversten relatief weinig ambtenaren rechtstreeks onder zich hebben, wat een risico op een vertekende evaluatie met zich meebrengt. Daarbij komt dat het principe van de bottom-up evaluatie niet echt deel uitmaakt van de vigerende ambtenarencultuur. Daarom wil de minister de bottom-up evaluatie vervangen door een bottom-up appreciatie, die op een meer vertraagde en geselecteerde wijze doorwerkt naar de evaluatie toe.

De minister geeft grif toe dat hij geen voorstander is van de Raden van Beroep. Het waren de vakbonden die daarop hebben aangestuurd. De minister is van mening dat de evaluatie enkel dient te gebeuren door diegenen die rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor de geëvalueerde ambtenaren, ook al druist dit in tegen de gewoonte van de ambtenaren om 'bescherming' te zoeken bij derden. De minister verheugt er zich dan ook over dat het College van Secretarissen-Generaal haar verantwoordelijkheid heeft opgenomen en de adviezen van de Raden van Beroep over het algemeen naast zich neer heeft gelegd. In dit verband relateert hij de waarschuwing van de heer John Taylor voor politieke willekeur. Het is niet omdat een hoger ambtenaar een uitgesproken politieke overtuiging heeft, vindt de minister, dat hij per se op een politiek gekleurde wijze evalueert. De botsing tussen persoonlijkheden is vaak een grotere rem op het efficiënt functioneren van de administratie dan de politisering ervan, en het is dan ook vooral als gevolg daarvan dat de regering zich soms genoodzaakt ziet om in te grijpen.

In antwoord op de heer Johan Sauwens stelt de minister dat het ritme van de verandering inderdaad snel is, maar waarschijnlijk niet te snel. Dat de dynamische aanpak vruchten afwerpt blijkt onder meer uit het feit dat andere administraties, waaronder de federale, meer en meer een voorbeeld nemen aan de Vlaamse administratie. Dat de veranderingsprocessen remmend werken op de flexibiliteit en de verantwoordelijkheidszin van de ambtenaren betwist de minister dan ook ten stelligste. Ook de klantvriendelijkheid komt er niet door

in het gedrang. De interne herstructurering brengt integendeel een proces op gang in de richting van een grotere klantgerichtheid. De minister relateert ook de vrees van de heer John Taylor dat de herstructurering de onzekerheid in de hand werkt. De ambtenaren hebben niet meer of niet minder zekerheid dan in de privé-sector. Zowel in de privé- als in de openbare sector moet het systeem continu worden bijgestuurd en aangepast aan wijzigende omstandigheden.

2. De begeleiding door externe bureaus

De heer Johan Sauwens informeert naar de kost van de begeleiding van het HOOP-project door externe consultants sinds 1993. De heer John Taylor sluit zich bij deze vraag aan, mede omdat volgens hem de indruk bestaat dat het hier om zeer aanzienlijke bedragen gaat. Nochtans, zo vervolgt deze spreker, kan men zich vragen stellen over het nut van deze externe consultatiebureaus. Een beroep doen op externen impliceert immers ook dat de betrokken know-how verloren gaan voor de administratie wanneer het contract wordt opgezegd. Daar komt bij dat de externen vaak zelf een beroep moeten doen op de kennis en de ervaring van de administratie om te kunnen functioneren.

De minister antwoordt dat er op de begroting van 1997 71 miljoen is voorzien voor consultancy-opdrachten in het kader van 'human resources management'. Gedetailleerde gegevens over de evolutie van dit bedrag sinds 1993 zijn als bijlage aan dit verslag toegevoegd. Volgens de minister betreft het hier relatief kleine bedragen, in vergelijking met de privé-sector. In privé-bedrijven is het immers de normaalste zaak van de wereld dat er een beroep wordt gedaan op externe consultants om onder meer interne veranderingsprocessen te begeleiden. Er moet inderdaad een zekere know-how terzake voorhanden zijn in de administratie zelf, maar die kan niet anders dan erg beperkt zijn. Externe specialisten daarentegen zijn beter op de hoogte van de recente literatuur en wisselen ook ervaringen uit op internationaal niveau. Het ideaal is dat er een uitwisseling ontstaat tussen de reeds aanwezige administratieve know-how en de expertise van het externe bureau. Het probleem is echter dat de ambtelijke omgeving soms te zwak is daarvoor. Meestal belet dit het externe bureau gelukkig niet om toch de vooropgestelde doelstelling te halen door tegen de bestaande mentaliteit op te roeien. Dit alles neemt echter niet weg dat de begeleiding door externe bureaus voortdurend dient te worden geëvalueerd en bewaakt. Zo heeft

de minister in het verleden niet gearzeld om in te grijpen in die uitzonderlijke gevallen waar manifest bleek dat de externe consultant hetzij niet bekwaam was, hetzij de neiging vertoonde om de ambtelijke kwaliteiten systematisch te onderschatten. Over het algemeen, zo besluit de minister, staan de ambtenaren zelf positief tegenover de begeleiding door een extern bureau en zijn ze vragende partij voor de continuering daarvan.

3. Varia

De heer Peter Van Velthoven stelt vast dat de Vlaamse regering principieel heeft beslist om over te gaan tot 'outsourcing' van de informaticadiensten "tenzij er in de eerste fase van dit proces reële en belangrijke tegenindicaties zouden worden vastgesteld.". De spreker vraagt zich af wat hiermee precies bedoeld wordt. De minister verduidelijkt dat de operatie zou worden afgeblazen mocht de externe consultant tot de bevinding komen dat de gevolgen ervan nefast zouden zijn voor de werking van de administratie. Een aantal recente ervaringen hebben de minister evenwel gesterkt in de overtuiging dat dit niet het geval zal zijn. Op vraag van de heer John Taylor stelt de minister dat er op de begroting 1997 eenmalig 30 miljoen is voorzien voor het advies van het bureau Coopers & Lybrand inzake de 'outsourcing'.

De heer Freddy De Vilder vraagt zich af of de uitbesteding van het management voor de schoonmaak ook door de personeelsleden zelf als positief wordt ervaren en of het probleem van de grote afwezigheid van personeelsleden inmiddels is opgelost. Volgens de minister zijn de personeelsleden van de DAB Schoonmaak beter gemotiveerd, onder meer omdat ze beter uitgerust zijn en omdat het werk planmatiger gebeurt. Ook het feit dat de personeelsleden werfleider kunnen worden werkt stimulerend. Wellicht als gevolg daarvan is het aantal afwezigheden op het werk aanzienlijk gedaald.

De heer John Taylor stelt vast dat de door de minister voorgestane mobiliteit op veel verzet stoot binnen de administratie en pleit bijgevolg voor bijkomende stimulansen om die mobiliteit in de hand te werken. De minister is er zich goed van bewust dat het principe van de mobiliteit indruist tegen de vigerende ambtenarencultuur. Hij wil dit dan ook niet forceren, maar veeleer geleidelijk aansturen op een mentaliteitswijziging.

De heer John Taylor erkent het belang van een degelijke en continue vorming van het ambtenarenkorps, maar vreest dat die vorming te veel beperkt blijft tot de hogere echelons. De minister antwoordt dat er wel degelijk ook vorming gebeurt op de lagere niveaus, maar dat het zwaartepunt van de vorming zich noodzakelijkerwijze aan de top situeert.

De heer John Taylor vraagt een verduidelijking over het verloningsbeleid van de minister. Op welke manier wil de minister ertoe komen dat de verloning van de ambtenaren een duidelijke weerspiegeling vormt van de waardering voor de geleverde prestaties? De minister herinnert er vooreerst aan dat het loon van de ambtenaren op de lagere niveaus vergelijkbaar is met dat in de privé-sector, en dit dankzij de barema-herziening die tijdens de vorige legislatuur is doorgevoerd. De hogere ambtenaren daarentegen worden beduidend minder betaald dan de topmanagers in de privé-sector en ook het midden-management verdient in vergelijking daarmee relatief weinig. De minister streeft er dan ook naar om de loonspanning tussen het midden- en topmanagement te verkleinen door, gekoppeld aan de invoering van het mandaatsysteem, de lonen van het midden-management op te trekken.

Het feit dat er steeds minder laaggeschoolden worden tewerkgesteld door de Vlaamse overheid verontrust de heer John Taylor. Hij vraagt zich af of het niet voor een stuk de taak is van de overheid om kansen te creëren voor deze laaggeschoolden. De minister erkent dat de overheid steeds minder jobs voor laaggeschoolden kan aanbieden. Ook hij maakt zich zorgen over de grote werkloosheid bij laaggeschoolden, maar hij vindt niet dat de overheid louter in functie daarvan aanwervingen moet doen die bedrijfsmatig onverantwoord zijn. Wel doet hij een inspanning om de laaggeschoolden in zekere mate te laten opklimmen tot leidinggevend functies, zoals in de DAB Schoonmaak.

De heer John Taylor informeert naar de stand van zaken inzake de arbeidsherverdeling. De minister antwoordt dat er hierover onderhandelingen bezig zijn met de vakbonden. Hij staat in beginsel positief tegenover het principe van de arbeidsherverdeling, voor zover het ten minste de goede werking van de administratie niet hindert.

De heer Joris Van Hauthem vindt het een goede zaak dat de Vlaamse administratie voor een groot stuk in Brussel gevestigd is omdat dit de functie van Brussel als Vlaamse hoofdstad kracht bijzet. Hij betreurt evenwel dat de meeste ambtenaren

enkel naar Brussel pendelen, maar er zich niet vestigen. Hij pleit er dan ook voor om de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap daartoe te stimuleren via een premie. Persoonlijk staat de minister positief tegenover dit voorstel, maar hij wijst erop dat de hele regering hierover moet beslissen. Mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid had voorgesteld om in de begroting van 1997 20 miljoen in te schrijven voor een premie zoals bedoeld door de heer Van Hauthem, maar de regering is daar om budgettaire redenen niet op ingegaan. Het idee blijft volgens de minister nochtans het overwegen waard.

De heer John Taylor stelt vast dat de problematiek van de kerntaken slechts zeer summier wordt behandeld in de beleidsbrief en drukt de hoop uit dat deze fundamentele kwestie eerlang het voorwerp zal vormen van een grondig debat in de commissie. De minister verklaart zich daar graag toe bereid.

III. Stemming

Voor de stemming wordt verwezen naar hoofdstuk C.III van dit verslag.

C. BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW WIVINA DEMEESTER-DE MEYER, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING EN GEZONDHEIDSBELEID

I. Inleidende uiteenzetting door de minister

De minister herinnert er vooreerst aan dat in de vorige beleidsbrief (Stuk 193 (1995-1996) – Nr. 1) werd aangegeven hoe het 'Vlaamse huis' groeide en wat de intenties waren voor de komende jaren. In de nu voorliggende beleidsbrief wordt aangegeven wat in 1996 gebeurde en wat het komende jaar op stapel staat.

Volgens de minister heeft in 1996 de feestelijke opening van het nieuwe Vlaamse parlamentsgebouw in niet onbelangrijke mate bijgedragen tot de versterking van de herkenbare aanwezigheid van Vlaanderen in Brussel. Maar ook het letterlijk uit de grond komen van het Graaf de Ferraris-gebouw voor het departement Leefmilieu en Infrastructuur en het afsluiten van een overeenkomst en de eerste steenlegging van het Hendrik Conscience-gebouw voor het departement Onderwijs vergroten de Vlaamse herkenbaarheid. Met de realisatie van

deze twee gebouwen wordt in Brussel een duurzame huisvesting bekomen voor de Vlaamse Gemeenschap, aldus de minister.

Daarnaast wijst de minister erop dat ook de ontwikkeling van Vlaamse Administratieve Centra (VAC's) in de verschillende provincies volop bezig is. Zo is de voorbereiding voor het VAC in Hasselt rond en wordt eerstdaags een architectuurwedstrijd gelanceerd. In de andere provinciehoofdplaatsen Leuven, Brugge en Gent wordt nog gezocht naar een geschikte locatie. Voor wat Gent betreft kan de minister alvast meedelen dat er momenteel grondig wordt onderzocht of de oude campus dierengeneeskunde aan het Casinoplein en de Coupure in aanmerking komt voor de vestiging van het VAC.

De minister blijft het streven naar kwaliteitsarchitectuur voor de Vlaamse overheidsgebouwen centraal stellen in haar beleid. Het motto 'herkenbaar aanwezig' en de hieraan verbonden principes blijven de leidraad bij alle nieuwe projecten. Zij vestigt er evenwel de aandacht op dat haar bevoegdheid beperkt blijft tot de huisvesting van de Vlaamse ambtenaren. Nochtans verdienen ook de andere Vlaamse overheidsgebouwen kwaliteitsarchitectuur. Vandaar dat de minister verder wil kijken en een aanzet wil geven tot een beleid dat gericht is op een algemene kwaliteitsverbetering van de overheidsarchitectuur. Het Nederlandse voorbeeld van de Rijksbouwmeester indachtig, denkt zij daarbij aan een 'Vlaamse bouwmeester'. Volgens de minister is er in Vlaanderen nood aan een dienst, instituut of persoon die zich bezighoudt met begeleiding van overheden in architectuur. Vandaar het voorstel van de minister om, als eerste stap naar een 'Vlaamse bouwmeester', een architectuuradviseur aan te stellen. Deze zou als taak hebben om de Vlaamse regering en haar diensten advies te verlenen met betrekking tot de architectuur van projecten. Meerbepaald zou de adviseur (1) advies verstrekken over de architectenkeuze, (2) mee een geschikte locatie bepalen, in overleg met de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen, en (3) de projecten begeleiden tijdens de schets- en ontwerpfasen. Voor deze architectuuradviseur wordt gedacht aan een gerenommeerd extern architect die aan de afdeling Gebouwen wordt toegevoegd. In een latere fase kan deze dienst verder uitgroeien, afhankelijk van de manier waarop deze taak wordt ingevuld en het gezag dat deze 'Vlaamse bouwmeester' weet te verwerven.

II. Bespreking

Een belangrijke vraag is volgens de heer Herman Suykerbuyk of er, bij het zoeken naar huisvesting voor de diensten van de Vlaamse Gemeenschap, voorkeur moet gegeven worden aan nieuwbouw, dan wel aan het optimale gebruik van het bestaande patrimonium, eventueel mits renovatie. De spreker herinnert eraan dat de minister zich bij een vorige bespreking in de commissie eerder voorstander heeft getoond van die tweede optie. Op welke manier werd die beleidskeuze tijdens het voorbije jaar in de praktijk gebracht?

De minister antwoordt dat er geval per geval een afweging moet worden gemaakt, en illustreert dit met een aantal concrete voorbeelden. In Hasselt is pas beslist om een volledig nieuw VAC te bouwen nadat was gebleken dat er geen enkel bestaand gebouw voldeed aan de vier vooropgestelde criteria die betrekking hebben op respectievelijk de locatie, de inplanting, de vormgeving en het concept. Uiteindelijk is gekozen voor een nieuwbouwproject dat wel aan de criteria voldeed, onder meer gezien de nabijheid van het station. Op vraag van de heer Johan Sauwens legt de minister uit dat dit project, wegens procedureproblemen inzake de onteigening, wat vertraging heeft opgelopen, maar dat die problemen inmiddels van de baan zijn. In Gent zal er waarschijnlijk van af worden gezien om de 'Campus Casinoplein' te verkopen, zoals oorspronkelijk was gepland, omdat inmiddels is gebleken dat dit, onder meer rekening houdend met de bereikbaarheid en de afweging van de financiële kosten en baten, een goede locatie is voor het VAC. Momenteel zijn hierover onderhandelingen bezig met de Stad Gent. Als er een akkoord is, dan zal er een geschikte architect worden gezocht, mogelijks via een architectuurwedstrijd. Deze procedure valt volgens de minister te verkiezen boven het instappen in een bestaand privé-project. Op vraag van de heer Freddy De Vilder verduidelijkt de minister dat het de bedoeling is om het bestaande gebouw, mogelijks op de bibliotheek na, af te breken en dat studies hebben uitgewezen dat de bereikbaarheid van de locatie perfect is. Een ander voorbeeld is het kasteel van Groenenberg, dat volledig werd gerestaureerd, en eerlang kan worden gebruikt voor colloquia of congressen. Tenslotte haalt de minister het voorbeeld aan van het gebouw in de Koloniënstraat. Hier werd gekozen voor verkoop omdat renovatie volgens de administratie te duur zou uitvallen. Mocht evenwel blijken dat de Vlaamse Gemeenschap het gebouw niet tegen de meest gunstige prijs kan verkopen, dan zal er wellicht op die beslissing worden teruggekomen. Hierop inpikkend pleit de heer Freddy De Vilder

ervoor om dit gebouw, gezien de gunstige ligging vlakbij het centraal station, niet te verkopen maar te renoveren.

De heer Herman Suykerbuyk vraagt of de bouw van het VAC van Leuven gebeurt in samenwerking met het provinciebestuur, dat eveneens een nieuwbouw plant in de onmiddellijke omgeving van het station. Nog in dit verband vraagt de spreker zich af in hoeverre de Vlaamse Gemeenschap ernaar streeft om haar diensten in Vlaams-Brabant te spreiden over de twee polen van die provincie, namelijk Dilbeek en Leuven. De minister antwoordt dat de bouw van een VAC in Leuven niet noodzakelijk in samenwerking met de Provincie zal gebeuren. Zij wijst erop dat de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap niet zullen gespreid worden over twee polen in de provincie en dat het onderzoek naar een geschikte vestigingsplaats voor een VAC zich op Leuven toespitst.

Verskillende leden uiten hun appreciatie voor het idee om een 'Vlaamse bouwmeester' aan te duiden. Wel stelt de heer Freddy De Vilder zich de vraag hoe deze functie concreet zal worden ingevuld. De minister antwoordt dat het de bedoeling is om in een eerste fase een gerenommeerd architect aan te duiden die onafhankelijk oordeelt over de projecten, en daarna, in een tweede fase, een ondersteunende dienst te ontwikkelen. Tenslotte pleit de heer Johan Sauwens ervoor om meer middelen vrij te maken voor kunstwerken in de gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap, en dit naar het voorbeeld van het Vlaams parlamentsgebouw. De minister herinnert eraan dat het daartoe voorziene bedrag is vastgelegd in het decreet van 23 december 1986 (BS 13 februari 1987) houdende integratie van kunstwerken. In uitvoering van dat decreet is 30 miljoen voorzien voor geïntegreerde kunstwerken in en om het Conscience-gebouw en het Graaf de Ferraris-gebouw. Binnenkort komt trouwens een jury samen om daarvoor een eerste selectie te maken.

III. Stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (bevoegdheden van minister Luc Van den Bossche -ambtenarenzaken- en van minister Wivina Demeester-Demeyer - huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De verslaggever,

Freddy DE VILDER

De voorzitter,

Johan SAUWENS

BIJLAGE

OVERZICHT VAN DE BEGELEIDING DOOR EXTERNE CONSULTANTS
VAN HET HOOP-PROJECT, VAN 1993 TOT 1995

5. Hoop

a) Firma

Andersen Consulting

b) Omschrijving

In 1993 startte het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap met het project HOOP. HOOP staat voor Homogene Organisatie en Ontwikkelingsplannen. Het ministerie wil er een integrale ontwikkeling mee op gang trekken en dit door een analyse te maken van alle aspecten van de organisatie. Uit deze nieuwe inzichten distilleert HOOP homogene plannen om doelstellingen, structuur, processen en middelen optimaal op elkaar en op de klant af te stemmen.

c) Kostprijs

Fase 1 : 95,5 miljoen

Fase 2 : 108 miljoen

(hoofdkontrakt : 81 miljoen)

bij-akte procesplan interne audit : 1 miljoen

bij-akte voorbereiding implementatie : 3 miljoen

bij-akte managementondersteuning : 23 miljoen

Fase 3 : 134,6 miljoen

d) Basisallocatie

Fase 1 en Fase 2 : vastgelegd op informaticakredieten , zijnde b.a. 12.38 . de bij- akte managementondersteuning = 23 miljoen werd vastgelegd op de b.a. 12.08

Fase 3 : 12.09

e) Begrotingsjaar

1993 - 1995